-*Οι ηλικίες του γελοίου* στο Θέατρο Πολιτεία-

Στο Θέατρο Πολιτεία και για δέκα μόνο παραστάσεις παρουσιάστηκαν *Οι ηλικίες του Γελοίου* σε σκηνοθεσία Σωτήρη Χατζάκη και με ερμηνευτή τον Λάκη Λαζόπουλο. Η παράσταση είχε συμπεριληφθεί τον περασμένο Σεπτέμβριο στο πρόγραμμα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας «12 ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΜΟΝΟΛΟΓΟΙ, Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΣ» ενώ είναι η δεύτερη φορά που παρουσιάζεται η δραματουργική αυτή σύνθεση του Κ.Χ.Μύρη (πρωτοπαρουσιάστηκε από τη Νέα Ελληνική Σκηνή του Θύμιου Καρακατσάνη το 1994).

Γελοίο είναι αυτό που προκαλεί με την εμφάνιση του ή τις πράξεις του γέλιο. Η ανθρώπινη ύπαρξη βρίσκει στο γέλιο μια ζωοδότρα δύναμη, το μέσο για να ευφρανθεί, να αυτοσαρκαστεί, να διορθωθεί, να πάρει κουράγιο και να συνεχίσει. Στην πορεία του χρόνου η τέχνη του κωμικού «μεγαλώνει», ενηλικιώνεται αντικατοπτρίζοντας τον κόσμο που αλλάζει. Από την μακρινή της αριστοφανική γένεση έως σήμερα η πορεία που διέγραψε στο χρόνο και στο χώρο δεν της αφαίρεσε ωστόσο τίποτα από την νεότητα και τη σημασία της.

Ο Λάκης Λαζόπουλος είναι ο έμπειρος κωμικός ηθοποιός που διδάσκει σε έναν νεαρό μαθητευόμενο, τον Κωνσταντίνο Τζανοκωστάκη, την τεχνική και τις μεθόδους που μπορεί να μεταχειριστεί για να κατανοήσει τα πρόσωπα που θα κληθεί να ερμηνεύσει, για να τα προσεγγίσει και να τους δώσει την ανθρώπινη διάσταση τους. Τον διδάσκει τον τρόπο που θα διατηρήσει το φαναράκι της κωμωδίας αναμμένο, όπως αντίστοιχα έπραξαν στο παρελθόν οι μακρινοί συνάδελφοι σε μια πορεία που τους οδηγούσε μια στην τιμή και την δόξα και μια στην καταφρόνεση και την ανυποληψία. Το εύρημα μπορεί να μην είναι πρωτότυπο αλλά λειτουργεί. Η παράσταση αποτελεί ένα μάθημα τόσο για τους νέους ηθοποιούς όσο και για το κοινό καθώς με τον πιο ευχάριστο τρόπο παρουσιάζει εν συντομία την ιστορία του κωμικού θεάτρου περνώντας από τον Αριστοφάνη στον Σαίξπηρ και από τον Σαίξπηρ στον Μπέκετ και τον Ιονέσκο. Ο Κ.Χ.Μύρης έκανε μια εξαιρετική επιλογή των χαρακτηριστικότερων ίσως μονολόγων στο κωμικό δράμα χωρίς να μείνει σε μια απλή συρραφή κειμένων. Όπως μόνο ένας άνθρωπος βαθιάς και ουσιαστικής γνώσης θα μπορούσε, προχώρησε σε ένα αρμονικό τους δέσιμο.

Αφετηρία του ταξιδιού αποτελεί το 424 π.χ και οι *Ιππείς* του Αριστοφάνη. Ο πονηρός Αγοράκριτος κερδίζει με ψέματα την εύνοια του λαού στην βουλή. Ο *Δύσκολος* του Μενάνδρου κλεισμένος στο σπίτι του γκρινιάζει με κάθε αφορμή αντανακλώντας την γκρίνια που επιφέρει η αλλαγή στον κόσμο. Με τα παινέματα και τα κατορθώματα του *Miles Gloriosus* του Πλαύτου φτάνουμε στον Σαίξπηρ. Η περίεργη φιγούρα του θυρωρού από τον

Μάκμπεθ, ο Σκυλομούρης από το *Πολύ Κακό για το Τίποτα*, ο Μαλβόλιο της *Δωδεκάτης Νύχτας* που γελοιοποιείται εν αγνοία του για τα όνειρα του, ο αμετανόητος Φάλσταφ από τις *Εύθυμες Κυράδες* μας συστήνονται με αντιπροσωπευτικούς μονολόγους. Από εκεί περνάμε στον Μολιέρο και στην «επιθανάτια» αγωνία του Εξηνταβελόνη όταν ανακαλύπτει την κλοπή των χρημάτων του, στην απόδοση του *Φιλάργυρου* από τον Οικονόμου (1816), για να κάνουμε μια στάση στα *Παντρολογήματα* του Γκόγκολ και στην απόδραση του ήρωα από το παράθυρο μόλις πριν το γάμο. Από τους πιο απολαυστικούς σταθμούς της διαδρομής ο μονόλογος του *Χαρτοπαίκτη* του Χουρμούζη. Ο Λαζόπουλος σε ένα πραγματικό παραλήρημα απαριθμεί τα χρόνια της ζωής που υποτίθεται ότι μπορεί ένας άνθρωπος να ζήσει, αφαιρεί βάσανα, δυστυχίες, ύπνο, προβλήματα, αρρώστιες, έγνοιες για να καταλήξει στο συμπέρασμα πως η ζωή δεν φτάνει για να εκτελέσει όλες αυτές τις υποχρεώσεις. Από εκεί πάμε στον Τσέχωφ και στον Σμυρνώφ της *Αρκούδας*, στον σκηνοθέτη του *Λουτρού* του Μαγιακόφσκι, στον Λάκυ του Μπέκετ από το *Περιμένοντας τον Γκοντό* και στην εκπληκτική αφήγηση της ιστορίας του Συναχιού από τον Πυροσβέστη στην *Φαλακρή Τραγουδίστρια* του Ιονέσκο. Τελευταία στάση στο σύντομο αυτό οδοιπορικό ο κυριευμένος από την τρέλα Βασιλιάς Ληρ. Η παράσταση ολοκληρώνεται με την επίκληση του νέου προστάτη των ηθοποιών, του Αγίου Πορφύριου, που έρχεται να αντικαταστήσει τον παγανιστικό θεό.

Ο Λάκης Λαζόπουλος προσπάθησε στην παράσταση αυτή να μας παρουσιάσει μια διαφορετική καλλιτεχνική του πλευρά από εκείνη, την τηλεοπτική κυρίως, που ξέρουμε. Παρά την χρήση μεταμορφώσεων, κάτι που γνωρίζει να κάνει πολύ καλά, η παρουσία του διαφοροποιείται. Μπορεί να μην είναι ισάξιες οι ερμηνείες όλων των μονολόγων αλλά νομίζω πως πρέπει να αναγνωρίσει κανείς την δουλειά που έχει γίνει και το γεγονός πως περνάει με αξιοπρέπεια και σεβασμό σε καινούριους για εκείνον χώρους υπό την καθοδήγηση ενός έμπειρου σκηνοθέτη. Και βέβαια να σταθούμε στις δύο καταπληκτικές του στιγμές στην συγκεκριμένη παράσταση, στον Χαρτοπαίκτη και στον Πυροσβέστη.

Τα σκηνικά και τα κοστούμια της παράστασης υπέγραψε η Έλση Δρίνη, τη μουσική σύνθεση ο Πλάτων Ανδριτσάκης και τους φωτισμούς ο Αντώνης Παναγιωτόπουλος. Βιολί έπαιζε ζωντανά η Κορίνα Παπαδόδημα.

Περιοδικό ΑΝΤΙ, τεύχος 775, Παρασκευή 15 Νοεμβρίου 2002